

I.T. 131 – DEELNAME AAN DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN EN AAN DE EUROPESE VERKIEZINGEN DOOR VREEMDE ONDERDANEN DIE IN BELGIE VERBLIJVEN

Algemeenheden

De wet van 27 januari 1999 tot wijziging van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, van de nieuwe gemeentewet en van de gemeentekieswet, en tot uitvoering van de richtlijn van de Raad van de Europese Unie nr. 94/80/EG van 19 december 1994¹ (Belgisch Staatsblad van 30 januari 1999), voorziet de mogelijkheid voor de onderdanen van de andere Lidstaten van de Europese Unie die in België verblijven om de hoedanigheid van gemeenteraadskiezer te verwerven. Behalve wat de nationaliteit betreft, moeten deze voldoen aan de andere kiesbevoegdheidsvoorwaarden, en moeten zij hun wil te kennen geven om dit stemrecht in België uit te oefenen.

De wet van 19 maart 2004 (B.S. van 23 april 2004, Ed. 2) voorziet de mogelijkheid voor de onderdanen van een Staat buiten de Europese Unie om zich te laten registreren als gemeenteraadskiezer.

Naast de voormelde kiesbevoegdheidsvoorwaarden moet deze laatste categorie van kiezers:

- een verklaring afleggen waarin de indiener van de aanvraag zich ertoe verbindt de Grondwet, de wetten van het Belgische volk en het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden na te leven.
- op het ogenblik van de indiening van de aanvraag: vijf jaar ononderbroken hoofdverblijfplaats in België, gedekt door een wettelijke verblijfstitel, kunnen laten gelden.

Dit informatietype heeft tot doel de erkenning te registreren van de aanvraag ingediend door:

- de onderdanen van de Lidstaten van de Europese Unie die in België verblijven om ingeschreven te worden op de kiezerslijsten voor de verkiezing van het Europees Parlement en/of de gemeenteraden;
- de jonge burgers van 16 tot 18 jaar uit de Lidstaten van de Europese Unie in de hoedanigheid van kiezer voor de verkiezing van het Europees Parlement;
- de onderdanen van een Staat buiten de Europese Unie die minstens 5 jaar ononderbroken in België verblijven om ingeschreven te worden op de kiezerslijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen.

---

¹ Zie eveneens het koninklijk besluit van 25 maart 1999 (Belgisch Staatsblad van 3 juni 1999) alsook het ministerieel besluit van 25 mei 1999 en de omzendbrief van 25 mei 1999 (Belgisch Staatsblad van 3 juni 1999).

Samenstelling

- Operatiecode : 10, 12, 13;
- Informatietype : 131;
- Dienstcode : 0;

- Informatiedatum : de datum waarop het College van Burgemeester en Schepenen de erkenning geeft tot deelneming aan de Europese en/of de gemeenteraadsverkiezingen;

- Categorieaanduiding : 01 = aanvrager wenst deel te nemen aan de Europese verkiezingen;
02 = aanvrager wenst deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen;

- NIS-code : de NIS-code van de gemeente van de hoofdverblijfplaats waar de aanvrager door het College van Burgemeester en Schepenen werd aanvaard als kiezer;

- Grafiek : de naam van de plaatselijke of territoriale collectiviteit (gemeente, kieskring) waar de betrokkene laatst werd ingeschreven als kiezer in zijn land van oorsprong of bij het consulaat van het land van verblijf waar het stemrecht werd uitgeoefend enkel voor de verkiezing van het Europees Parlement.
Maximum 40 tekens, en afgesloten door de landencode in drie posities tussen haakjes.

Structuren

1. Structuur voor deelname aan de verkiezingen van het Europees Parlement

O.C.	I.T.	D	Datum van de informatie										
1	0	1	3	1	0	D	D	M	M	J	J	J	J

Code	NIS-code					Grafiek (max. 40 tekens)				
0	1	N	N	N	N	N	*	(XXX)		

Opmerking: Voor de code 01, aanvrager wenst deel te nemen aan de Europese verkiezingen, wordt de bijwerking verworpen als de betrokkene jonger is dan 14 jaar.

2. Structuur voor deelname de gemeenteraadsverkiezingen

O.C.	I.T.	D	Datum van de informatie										
1	0	1	3	1	0	D	D	M	M	J	J	J	J

Code	NIS-code					
0	2	N	N	N	N	N

Opmerking: Voor code 02, aanvrager wenst deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen, wordt de bijwerking verworpen als de leeftijd lager is dan 18 jaar.

3. Structuur voor de operatiecodes 12 (suppressie) en 13 (annulatie).

Gebruik van de operatiecodes 12 en 13: indien betrokkene van de kiezerslijst moet geschrapt worden (verlies van de kiesvoorwaarden – afzien van de hoedanigheid van kiezer / ab initio ontbreken voorwaarden), zal de gemeente overgaan tot respectievelijk de suppressie of de nietigverklaring van de informatie. De gewone structuur voor de bovenvermelde operatiecodes is de volgende:

O.C.		I.T.			D	Datum van de informatie							
1	2	1	3	1	0	D	D	M	M	J	J	J	J
1	3												

Indien het nodig is in de historiek te werken, wordt een speciale structuur gebruikt, nl.

- voor de operatiecode 12: suppressiedatum gevolgd door een volgnummer (V).
- voor operatiecode 13: annulatiedatum gevolgd door een volgnummer (V).

Deze procedure maakt het mogelijk de informatie aan te duiden die effectief moet vernietigd of gesupprimeerd worden.

O.C.		I.T.			D	Datum van de informatie								V
1	2	1	3	1	0	D	D	M	M	J	J	J	J	
1	3													

Controles:

- algemene controles: structuur, lengte;
- er wordt een historiek van de informaties bijgehouden;
- controle betreffende de nationaliteit van onderdanen van een andere Lidstaat van de Europese Unie (EU);
- betrokkene mag niet ingeschreven zijn in het wachtregister;
- categoriëaanduiding van de verkiezing (01 of 02);
- de NIS-code moet een Belgische gemeente zijn;
- de grafiek bevat een geldige landencode van de EU, voorafgegaan door een naam van een gemeente, kieskring of consulaat bestaande uit minstens 3 alfanumerieke posities;
- het I.T. 131 mag niet ingevoerd worden met een datum die ligt tussen het afsluiten van de kiezerslijsten en de dag van de verkiezingen;
- controle op de termijn van vijf jaar vóór de indiening van de aanvraag voor de vreemde onderdanen buiten de EU.

BELANGRIJKE OPMERKINGEN

- 1) Het afzien van de hoedanigheid van gemeente- of Europese kiezer kan altijd worden ingevoerd behalve tussen het afsluiten van de kiezerslijst en de datum van de verkiezing. Deze aanvragen moeten schriftelijk ingediend worden bij de gemeente van verblijf.
- 2) Voor de verkiezing van het Europees Parlement is een herinvoering van het I.T. 131, na de ontneming daarvan altijd mogelijk, behalve tussen het afsluiten van de kiezerslijst en de datum van de verkiezing.
- 3) Voor de gemeenteraadsverkiezingen is de herinvoering van het I.T. 131, na de ontneming daarvan, slechts mogelijk voor de volgende gemeenteraadsverkiezingen.
- 4) De codes 01 en 02 kunnen worden ingevoerd op dezelfde datum met de operatiecode 10.
- 5) De onderdanen van de Europese Unie moeten ingeschreven zijn in het bevolkingsregister of vreemdelingenregister van een Belgische gemeente op de datum waarop de kiezerslijst wordt afgesloten. Ambtenaren van de Europese Unie worden vermeld in het bevolkings- of vreemdelingenregister; deze vermelding is gelijkgesteld met inschrijving. Er is geen verblijfsvoorwaarde van 5 jaar.
- 6) Eenmaal een burger uit of buiten de Europese Unie zich heeft ingeschreven als kiezer, blijft deze inschrijving als kiezer ook gelden voor toekomstige verkiezingen van het Europees Parlement en/of gemeenteraad, en dit zolang deze burger de bovenvermelde kiesbevoegdheidsvoorwaarden blijft vervullen. Er moet dus niet telkens een nieuwe aanvraag tot inschrijving als kiezer geschieden.
- 7) De inschrijving van een vreemde onderdaan voor deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen is niet langer geldig wanneer betrokkene hiertoe zelf besluit of wanneer betrokkene niet meer voldoet aan één van de kiesbevoegdheidsvoorwaarden.

De inschrijving als kiezer is bijgevolg niet meer geldig indien betrokkene van ambtswege wordt afgevoerd of indien hij wordt afgeschreven naar het buitenland.

Het is echter gebleken dat in dergelijke gevallen bepaalde gemeenten vaak nalaten om het IT131 bij te werken.

De programma's voor het bijwerken van het IT131 in het Rijksregister worden aangepast zodanig dat bij het invoeren van een afvoering van ambtswege of een afschrijving naar het buitenland in het T001, een automatische suppressie zal gegenereerd worden van de inschrijving als kiezer in het IT131.

- 8) Inschrijving van de minderjarigen voor de verkiezing van het Europees Parlement.

De wet van 1 juni 2022, die in werking trad op 1 mei 2023, bepaalt dat jonge Europese burgers van 14 tot 18 jaar die in een Belgische gemeente verblijven de mogelijkheid hebben om zich als kiezer in te schrijven voor de verkiezing van het Europees Parlement.

Als men op de dag van de verkiezing 16 jaar moet zijn om aan de stemming deel te nemen, voorziet de regelgeving erin dat de juridische en administratieve inschrijvingsprocedure voor de minderjarige mogelijk moet zijn vanaf de volle leeftijd van 14 jaar. De aanvragen kunnen schriftelijk of online worden ingediend.

Op basis van de aanvraag van de betrokkene, de eigen of ingewonnen gegevens en de controle van het gemeentebestuur, erkent of weigert het College van burgemeester en schepenen de inschrijving op de kiezerslijst. De erkenning als kiezer wordt voor de Europese jongeren wordt opgenomen in het IT131.

Op het moment van het opmaken van de kiezerslijst zullen alleen de ingeschreven burgers die de leeftijd van 16 jaar hebben bereikt op de dag van de verkiezing, op de kiezerslijst voor het Europees Parlement worden vermeld.